

STUDIUL

Identificarea barierelor și lacunelor în procesul de contractare de către stat a serviciilor furnizate de OSC-uri

Autori: Ion CIBOTĂRICĂ, Elena STAJILA

- Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități

CONFERINȚA REGIONALĂ

Calea spre durabilitatea financiară a organizațiilor societății civile

15-16 mai 2018, Chișinău

Ce servicii pot fi contractate de la OSC?

Bugetul de stat

Servicii sociale

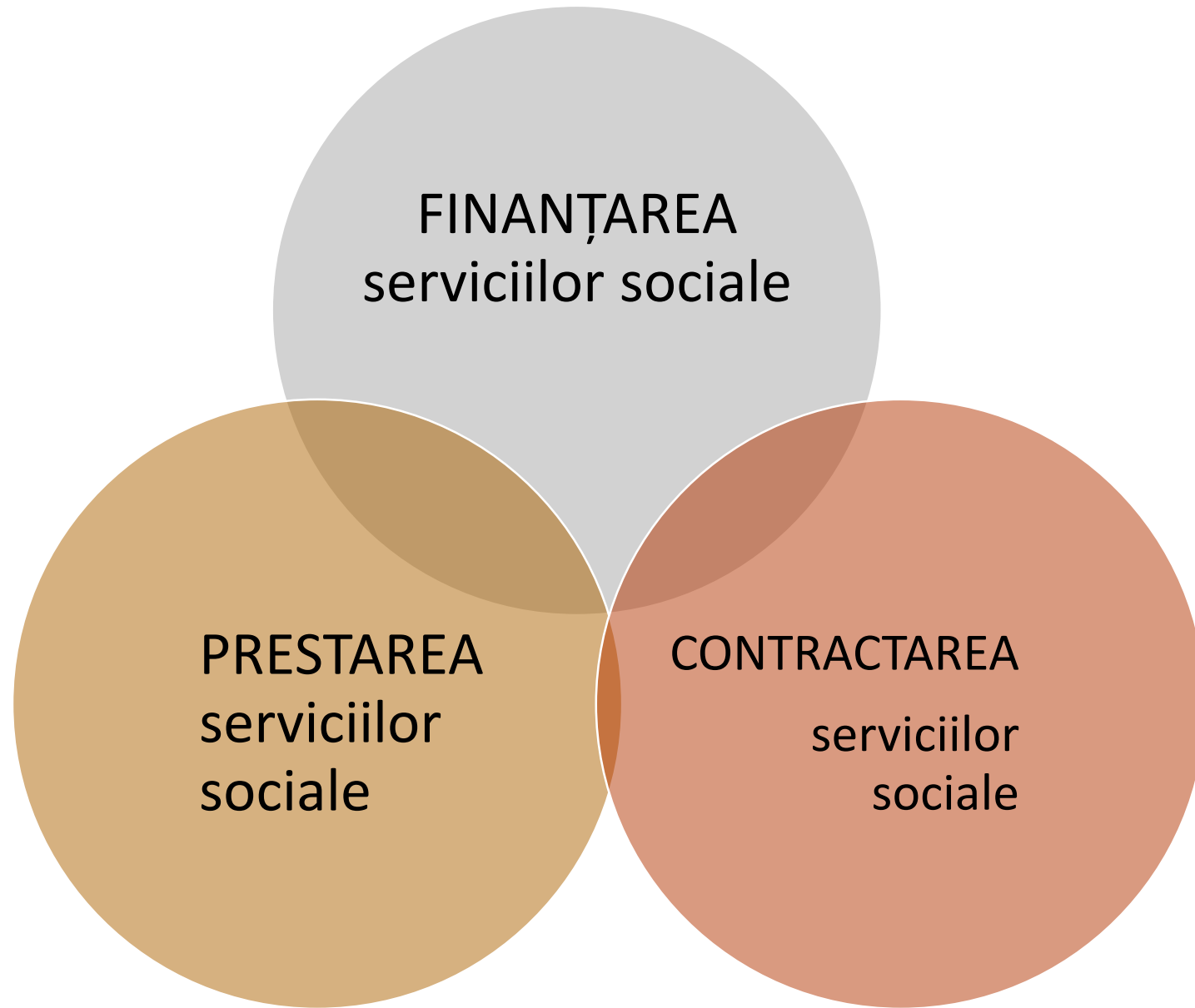
Servicii juridice

Servicii de angajare în câmpul muncii

...

Bugetul Asigurărilor Medicale

Servicii medicale și medico-sociale

FINANȚAREA
serviciilor sociale

PRESTAREA
serviciilor
sociale

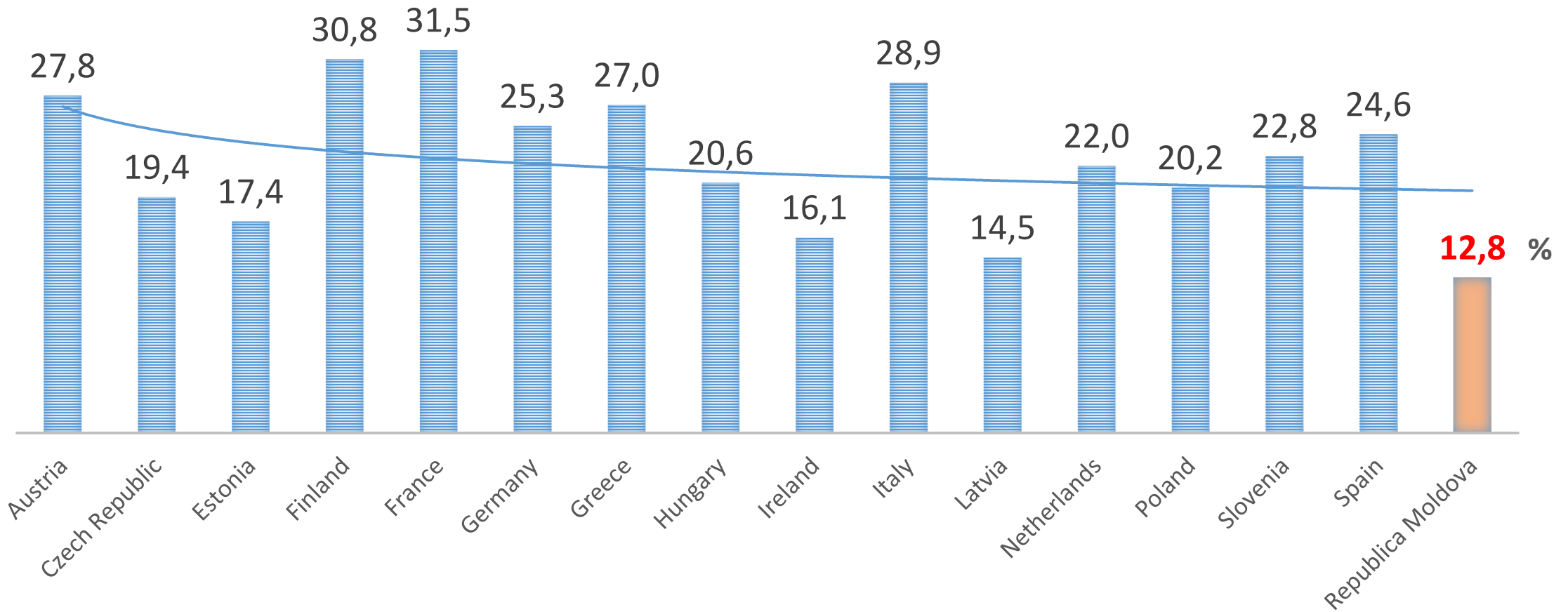
CONTRACTAREA
serviciilor
sociale

Finanțarea serviciilor sociale

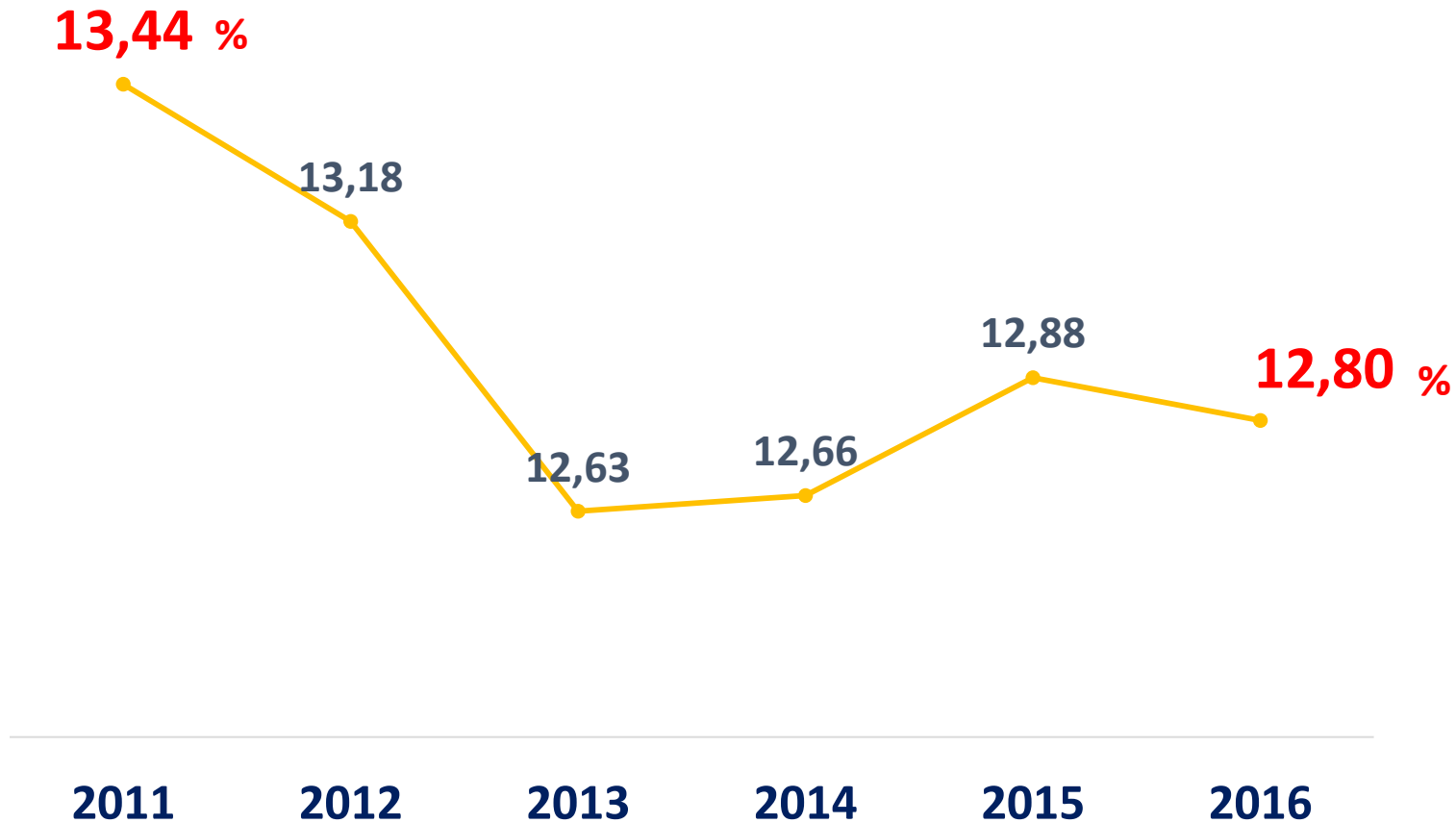
Procentul cheltuielilor publice pentru
servicii sociale

12,80% din bugetul public național

% cheltuieli politici sociale din BPN, 2016

Cheltuieli pe domeniul protecție socială, % din bugetul public național al Republicii Moldova

Comitetului ONU privind drepturile economice, sociale și culturale (CESCR)

Observațiile finale pentru Republica Moldova, Octombrie 2017

”Comitetul este îngrijorat de faptul că cheltuielile publice privind securitatea socială, au scăzut în raport cu produsul intern brut (PIB) în perioada de raportare, iar nivelul rămîne scăzut.

Comitetul recomandă statului parte **să majoreze în mod substanțial nivelul cheltuielilor sociale publice, atît la nivel național, cît și local**, pentru a asigura realizarea progresivă a drepturilor economice, sociale și culturale, în special în ceea ce privește **securitatea socială**, locuințele, apa și salubritate, asistență medicală și educație.”

Responsabilitatea pentru
asigurarea serviciilor de bază,
revine Guvernului

Guvernul, prin intermediu MSMPs,
este necesar să organizeze cadrul
necesar pentru funcționarea și
finanțarea serviciilor sociale

Divizarea responsabilităților dintre APC și APL

MSMPS

elaborarea politicilor și legislației privind organizarea sistemului integrat de servicii sociale;

consultarea și susținerea APL privind planificarea, organizarea și prestarea serviciilor sociale;

controlul al calității serviciilor sociale;

servicii cu specializare înaltă

APL2

analizează necesitățile comunității, planifică tipurile de servicii sociale și identifică mijloacele financiare pentru prestarea acestora în funcție de necesitățile stabilite.

înființează, reorganizează sau lichidează, instituții ce prestează servicii sociale și asigură funcționarea acestora;

evaluarea cazului persoanei/familiei privind serviciile sociale;

monitorizează și evaluarea calității serviciilor sociale la nivel local.

APL 1

informarea populației;

analizează necesitățile comunității cu privire la serviciile sociale și **planifică tipurile de servicii**;

participă la selectarea și angajarea asistenților sociali și a lucrătorilor sociali;

Constituția Republicii Moldova, Articolul 47

”Dreptul la asistență și protecție socială”

”**Statul este obligat** să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și **serviciile sociale necesare**”.

Articolul 96 din Constituție

”Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.”

Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006

Articolul 6 intitulat "Delegarea de competențe"

"Delegarea de competențe este **însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente** realizării acestora"

- **Articolului 6¹** "Delegarea de competențe în domeniul asistenței sociale"

"Competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale se deleagă autorităților publice locale și se finanțează din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat prevăzute în legea bugetară anuală."

Legea asistenței sociale nr. 547/25.12.2003

Articolul 9. Formele de asistență socială

Asistența socială se acordă sub formă de servicii sociale și de prestații sociale.

Problemă: inexactitatea textului legii

Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006

Articolul 4. Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale, litera k)

”dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social-vulnerabile, monitorizarea calității serviciilor sociale”.

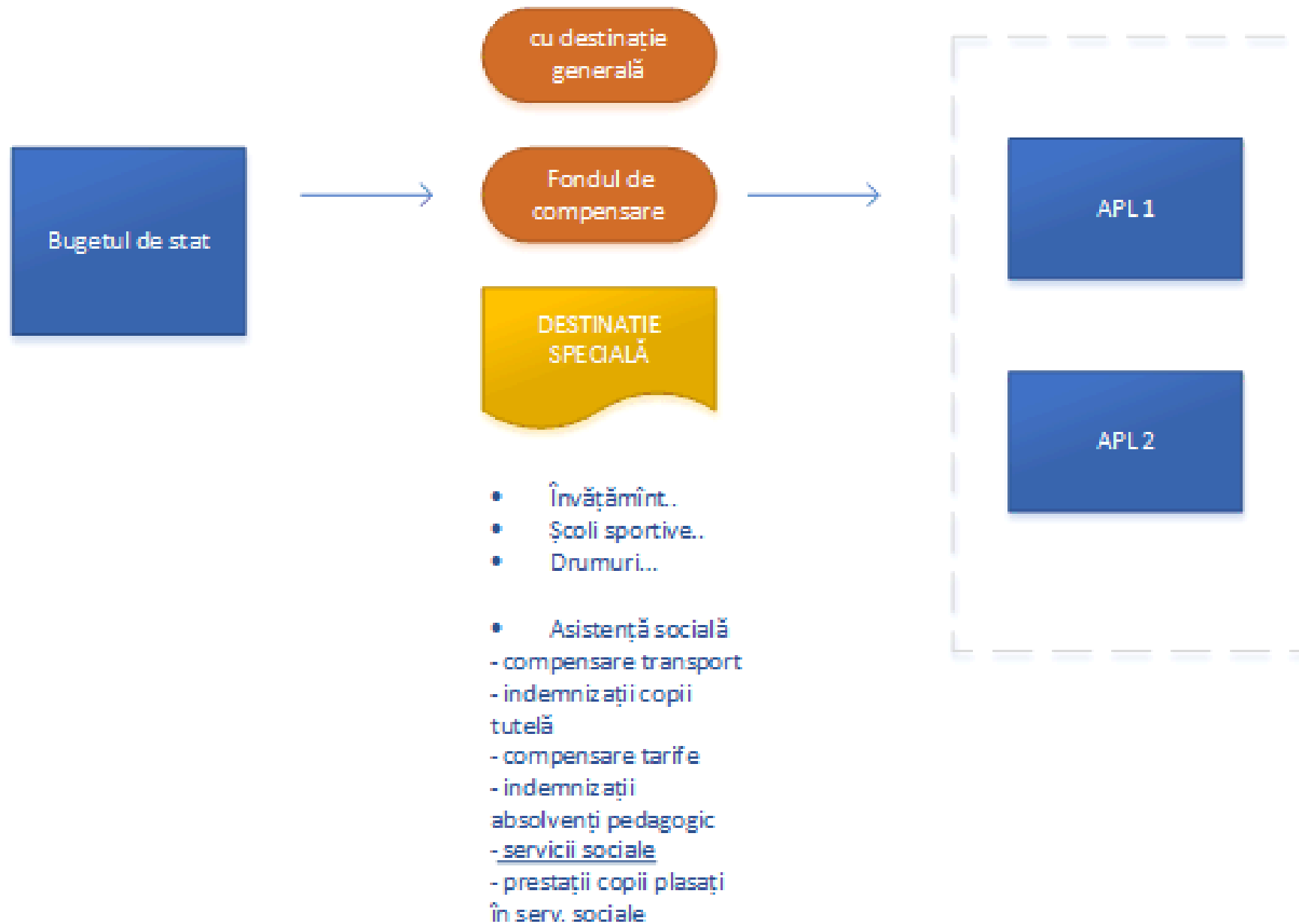
Comitetului ONU privind drepturile economice, sociale și culturale (CESCR)

Observațiile finale pentru Republica Moldova, Octombrie 2017

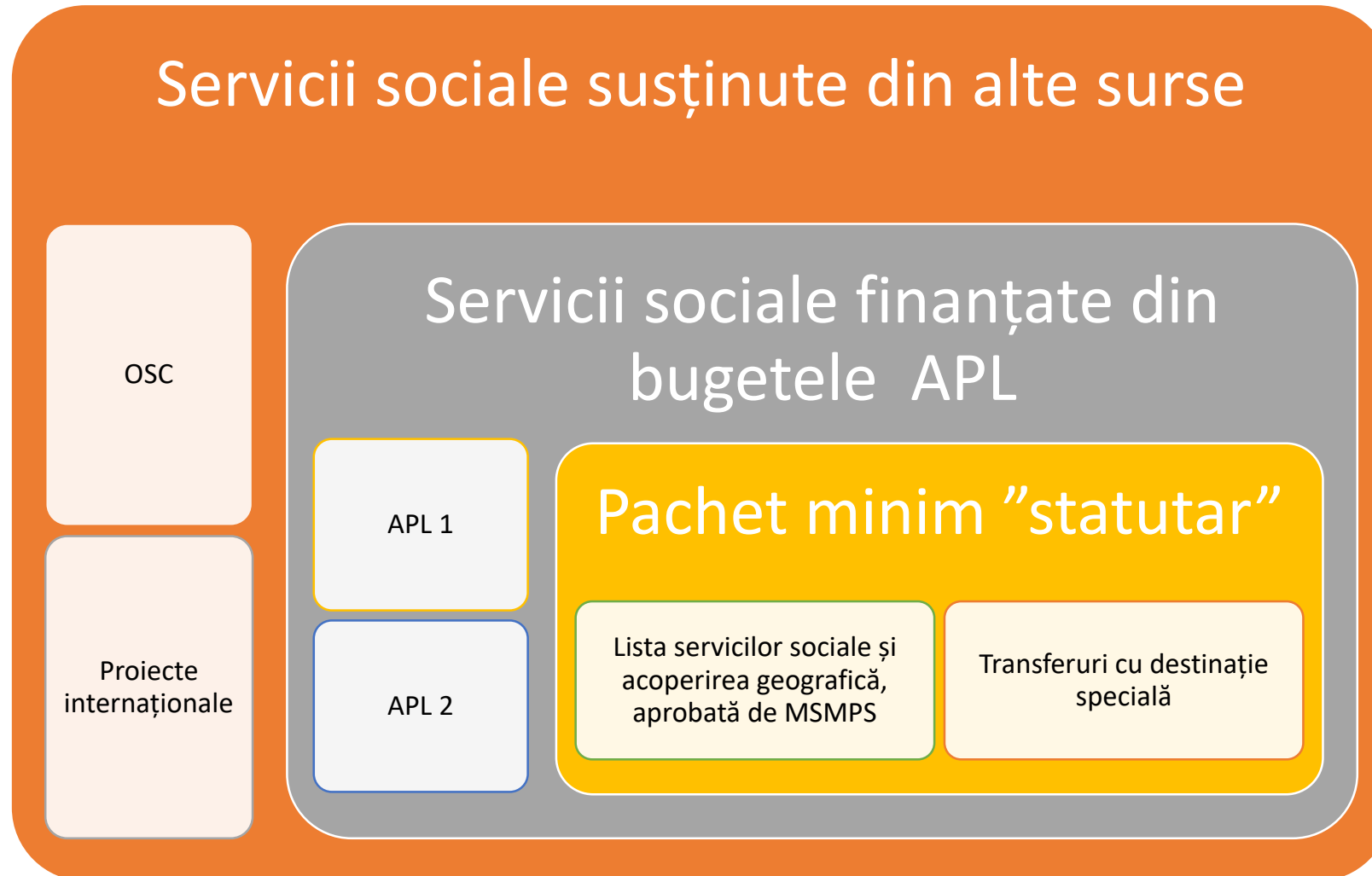
”reamintind statului-parte că descentralizarea nu reduce în niciun fel responsabilitatea pentru îndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul Pactului”.

MSMPS trebuie să aprobe o Strategie sectorială în domeniul serviciilor sociale

- Legea Nr. 68 din 05.04.2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de descentralizare și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012–2018
- Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020, HG nr. 835 din 04.07.2016
 - ”Definitivarea ***mecanismului de evaluare a necesităților de servicii sociale*** la nivel național și local ” și
 - ”Elaborarea mecanismelor privind asigurarea sustenabilității finanțării pentru menținerea și dezvoltarea serviciilor sociale la nivel local”

Aprobarea "pachet statutar (minim)", finanțat prin transferuri cu destinație specială

Contractarea serviciilor sociale

- Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03.07.2015
- Legea cu privire la asociațiile obștești nr. 837 din 17.05.1996, art. 33²
"Comanda socială"

Achizițiile publice

2 contracte
MSMPS

2 contracte
Primăria mun.
Chișinău

Recomandări la procedura de achiziții publice

1. Autoritatea contractantă să creeze un grup de lucru separat pe domeniul achizițiilor de servicii sociale
2. AAP să organizeze instruirii pentru funcționarii responsabili în domeniul achizițiilor serviciilor sociale.
3. Aprobarea unui set de documente standard și instrucțiuni pentru achizițiile serviciilor sociale
4. Admiterea aplicării procedurii de negociere "cu publicarea prealabilă a unui anunț de participare" în anumite cazuri

Parteneriatul Public-Privat (PPP)

- *contract de lungă durată, încheiat între partenerul public și partenerul privat pentru desfășurarea activităților de interes public, fondat pe capacitățile fiecărui partener de a repartiza corespunzător resursele, riscurile și beneficiile*

{Legea nr. 179 din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public-privat}

Barierile cu care se confruntă OSC-urile la încheierea Parteneriatul Public-Privat (PPP)

1. obligația partenerului privat de a prezenta garanții financiare:

- ✓ *garanție financiară pentru ofertă (nu va depăși 20% din valoarea ofertei)*
- ✓ *garanție bancară de bună execuție a contractului (nu va depăși 25% din valoarea investiției)*

Barierile cu care se confruntă OSC-urile la încheierea Parteneriatul Public-Privat (PPP)

2. nu sunt reglementate posibilele modalități de realizare a PPP pentru prestarea serviciilor sociale.

- Modalitățile reglementate de realizare a PPP se referă în mare parte la **administrarea bunurilor imobile**
- **Autoritățile publice contractante**, din cauza capacităților administrative reduse de a aplica corect cadrul legal existent, **nu încearcă să recurgă la modalitățile de contractare a PPP nereglementate de lege.**

Parteneriatul Public-Privat (PPP)

Conform datelor Agenției Proprietății Publice, **cazuri de contractare socială prin procedura PPP nu au fost înregistrate.**

Este necesar să fie elaborată o legislație specială pentru reglementarea PPP în domeniul contractării serviciilor sociale, care să fie în concordanță cu specificul prestatorilor non-profit și cu stadiul de dezvoltare a pieței furnizorilor privați de servicii sociale.

Estimarea costului serviciilor sociale în procesul de contractare

- În prezent, **nu toate serviciile sociale, incluse în Nomenclatorul serviciilor sociale, au metodologia de calcul al costurilor.**

Acest fapt creează dificultățile majore pentru APL-urile contractante să estimeze adecvat volumul resurselor financiare, ce urmează a fi planificate pentru procurarea/contractarea serviciului social respectiv.

Estimare a costului serviciilor sociale în procesul de contractare

➤ **Costurile normative de cheltuieli aprobate în valoare fixă** (naturală, bănească) **sunt semnificativ subestimate** în raport cu cheltuielile reale aferente serviciului.

Actualizarea lor implică procedura de modificare a Hotărârii Guvernului, prin care au fost aprobate, ce are loc nu mai des decât o dată pe an.

Piața modestă a prestatorilor privați acreditați în serviciile sociale

- Conform datelor CNAPSS, rata prestatorilor privați de servicii sociale constituie **17,61%** din numărul total al prestatorilor acreditați.

Se atestă un interes mai redus al entităților private de a presta serviciile sociale.

Din cele 204 cereri de acreditare, 40 au fost depuse de prestatorii privați de servicii sociale, ceea ce constituie **19,6%** din numărul total de cereri examinate.

Piața modestă a prestatorilor privați acreditați în serviciile sociale

Din cei 41 servicii sociale incluse în Nomenclator, doar 5 pot fi prestate, respectiv, contractate de la prestatorii privați:

- Centrul de plasament al copilului – 1
- Plasament temporar pentru CSR – 13
- Casa comunitară pentru CSR – 1
- Centru de zi pentru CSR – 15
- Echipa mobilă - 1

Principalele bariere care demotivează OSC-urile să recurgă la procedura de acreditare a serviciilor

- Cerințele exagerate și inutile aplicate în procesul de acreditare
- Lipsa standardelor minime de calitate pentru acreditarea unor servicii sociale (pentru 16 din cele 41 servicii sociale incluse în Nomenclator, lipsesc standarde minime de calitate)
- Lipsa mecanismelor funcționale de procurare a serviciilor sociale

APL-urile și OSC-urile nu cunosc despre posibilitatea contractării sociale

31% din OSC-urile respondente și
20% din APL-urile respondente nu
cunosc despre posibilitatea
contractării sociale

Este necesară demararea unei
campanii de informare a APL-
urilor și OSC-urilor privind
aspectele esențiale ale contractării
sociale

APL-urile nu examinează oportunitatea contractării sociale pentru a nu-și desființa structurile sale prestatoare de servicii

În cadrul sondajului desfășurat, 31% din APL-urile respondente au comunicat că au beneficiat de suportul metodologic și financiar din partea OSC-urilor în dezvoltarea unor servicii prestate de structurile APL, iar **necesitatea contractării OSC-urilor nu s-a constatat.**

APL-urile nu examinează oportunitatea contractării sociale pentru a nu-și desființa structurile sale prestatoare de servicii

Se atestă o abordare inversă a OSC-urilor de către APL-urile: OSC-urile sunt percepute nu ca prestatori de servicii și mai degrabă ca finanțatori.

Este necesară demararea unei campanii de informare a APL-urilor privind avantajele contractării OSC-urilor în vederea prestării serviciilor sociale.

Deși legislația în vigoare a Republicii Moldova stabilește un cadru normativ permisiv vizând posibilitatea contractării sociale, mecanismul de contractare socială nu este adecvat dezvoltat.

Pentru funcționarea mecanismului de contractare socială, este necesară modificarea legislației și a practicilor existente.

PRESTAREA SERVICIILOR SOCIALE

- APROBAREA UNUI DOCUMENT STRATEGIC DE POLITICI PRIVIND SERVICIILE SOCIALE
- ELABORAREA METODOLOGIEI DE EVALUARE A NEVOILOR ÎN SERVICIILE SOCIALE
- REVIZUIREA STANDARDELOR MINIME DE CALITATE ÎN VIGOARE ȘI ELABORAREA STANDARDELOR DE CALITATE LIPSĂ PENTRU SERVICIILE SOCIALE INCLUSE ÎN NOMENCLATOR

FINANȚAREA SERVICIILOR SOCIALE

- CREȘTEREA PONDERII PROCENTUALE DIN BUGETUL PUBLIC NAȚIONAL PENTRU SECTORUL SOCIAL
- FINANȚAREA „PACHETULUI STATUTAR” (MINIM) PRIN TRANSFERURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ DIN BUGETUL DE STAT ÎN BUGETELE LOCALE

CONTRACTAREA SERVICIILOR SOCIALE

- APROBAREA NORMELOR DE CHELTUIELI PENTRU SERVICIILE INCLUSE ÎN NOMENCLATORUL SERVICIILOR SOCIALE
- APROBAREA DOCUMENTAȚIEI TIP NECESARE PENTRU ATRIBUIREA CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII PUBLICE / PPP ÎN VEDEREA CONTRACTĂRII SERVICIILOR SOCIALE
- INSTRUIRI PENTRU FUNCȚIONARII PUBLICI IMPLICAȚI ÎN PROCESUL DE CONTRACTARE SOCIALĂ
- CAMPANIA DE INFORMARE

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Parlamentul Republicii Moldova

#road2sustainability

VĂ MULȚUMESC!

Această conferință este co-organizată împreună cu Parlamentul Republicii Moldova.

Organizarea conferinței este posibilă datorită ajutorului generos al poporului american prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul Programului „Parteneriate pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova” (MPSCS), implementat de FHI 360 în parteneriat cu Centrul European pentru Drept Necomercial (ECNL). Conferința este cofinanțată de Proiectul “Monitorizarea progresului, abilitarea acțiunii”, implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene. Conținutul este responsabilitatea organizatorilor și nu neapărat reflectă viziunile USAID, ale Guvernului SUA, ale Uniunii Europene sau ale Parlamentului Republicii Moldova.